

---

# ВПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СТУДЕНТІВ

---

УДК 378.147:811.111

Шаманова Н. Є.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова

*У статті розглядається особливості впровадження новітніх нетрадиційних та інтерактивних форм проведення аудиторних занять (інтерактивна лекція, круглий стіл, імітаційна ділова гра) на прикладі курсу методики навчання іноземної мови в середній школі. Аналізується доцільність та важливість їх використання для активізації навчальної діяльності студентів.*

**Ключові слова:** *новітні педагогічні технології, інтерактивна лекція, імітаційна ділова гра, круглий стіл.*

Новий етап розвитку вищої школи з підготовки висококваліфікованих спеціалістів визначається основами концепції стандартизації освіти, основним змістом якої є підвищення якості освіти у відповідності до критеріїв освіченості. Професіоналізм випускників університетів, характеризується вмінням прийняття творчих рішень в різних ситуаціях. Такі вміння набуваються в процесі навчальної діяльності студентів під час аудиторних занять, лекцій, семінарів. Але скорочення часів, введення нових дисциплін, розширення обсягу інформації призводить до необхідності інтенсифікувати навчальний процес, вводити нові технології та активізувати методи навчання.

Отже, в інноваційному навчанні суттєво змінюються співвідношення у взаємодії викладача і студента. Метою такої взаємодії стає активізація тих, хто навчається, переведення їх від пасивної до активної свідомої діяльності. Викладач в цьому випадку виступає організатором навчального процесу і його засобом, а студент – активним діячем. Важливого значення набуває той факт, що

новітні технології дають змогу якомога швидше моделювати майбутню професійну діяльність, індивідуалізувати навчання.

Саме такий підхід був взятий за основу при викладанні курсу "Методика навчання іноземних мов в середній школі" на спеціальності "Прикладна лінгвістика" НУК.

Програма курсу передбачає висвітлення всіх основних розділів методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах з урахуванням сучасних вітчизняних і зарубіжних досліджень. Основними формами організації навчального процесу курсу є: лекції, практичні заняття, самостійна та індивідуальна робота.

Традиційно лекція вважається провідною формою навчального процесу. Основним завданням традиційної лекції залишається передача студентам готових знань, без активного творчого усвідомлення. Завдання тих, хто навчається, зводиться до механічного конспектування. Головними недоліками такої лекції вважається відсутність часу на осмислення, обговорення інформації, що надходить; одноманітність діяльності; пасивна роль студентів, що призводить до невміння виділяти головне, ставити питання, критично ставитися до почутого; відсутність зворотного зв'язку.

Інтерактивний підхід до проведення лекційних занять докорінно змінює ситуацію. Інтерактивна лекція відрізняється від традиційної двобічним потоком інформації (від викладача і від студентів), містить проблемні питання з боку викладача, допускає переривання розповіді і обговорення теми, що викликала труднощі для розуміння, або зацікавила студентів. Крім того, завдяки структурі учбового плану, в умовах кредитно-модульної системи відсутня необхідність детально викладати лекційний матеріал. Тому що значний час відводиться на самостійну роботу студентів і певні питання або розділи теми можна винести на самостійне або індивідуальне опрацювання.

В цих умовах необхідно чітко визначення характеру та способів взаємозв'язку між різними видами аудиторних та позааудиторних занять, формами організації і навчальної роботи, та контролю самостійної роботи.

Так, наприклад, інтерактивна лекція "Система навчання іноземної мови" проводиться за участю студентів. Підготовка до лекції починається за 2 тижні до її проведення. Викладач оголошує тему лекції та її план. Студенти формують малі групи, які беруть на себе розробку певних пунктів плану: "Складники іншомовної компетенції", або "Загальноєвропейські рівні володіння іноземною мовою", або "Сучасні вимоги до кваліфікації вчителя іноземної мови" з наступною презентацією результатів їхньої роботи.

Безпосередньо на лекції викладач виступає з узагальнюючою доповіддю, а його співдоповідачами стають студенти. Крім того, в рамках самостійної роботи студенти готують інформацію про системи навчання іноземної мови в США, Великобританії, Німеччині, Франції і отримують завдання під час повідомлень скласти порівняльну таблицю, або обговорити сильні та слабкі сторони тієї чи іншої системи.

Під час проведення практичних занять втілюються такі інтерактивні форми роботи як "круглий стіл", "майстерня", де студенти вирішують важливі методичні проблеми на основі власних самостійних наробок, проводять дискусії, диспути, аналізують певні методичні ситуації. Так, готуючись до "круглого столу" за темою "Інноваційні методи та технології навчання іноземної мови", студенти мають можливість зробити огляд методичних журналів та критичний аналіз статей, ознайомитися з базовими та альтернативними підручниками, розробити та провести презентацію фрагментів уроків з використанням нових форм організації навчання.

Однією з нетрадиційних форм навчання під час проведення практичних занять є ділова гра, яка є комплексною, багатофункціональною дією, у межах якої сполучено декілька взаємопов'язаних видів діяльності: аналіз і пошук шляхів розв'язування проблем, навчання, розвиток, консультування, формування колективної діяльності. Застосування ділових ігор дає змогу максимально наблизити навчальний процес до практичної діяльності, приймати рішення в умовах конфліктних ситуацій, відстоювати свої пропозиції, розвивати колективізм та відчуття команди. Така гра під назвою "Урок англійської мови" проводиться як підсумкове заняття теми "Структура та типологія уроків

іноземної мови". Вона має імітаційно-ролевий характер і використовується для закріплення вивченого матеріалу, вироблення навичок та вмінь діяти у стандартних ситуаціях та дає можливість студентам зрозуміти і використовувати навчальний матеріал з різних позицій.

Ділова гра проводиться поетапно. Перший етап – підготовчий, на якому студенти аналізують розробки уроків з підручників англійської мови, визначають компоненти структури уроків та основні форми взаємодії вчителя та учнів, а також прийоми стимулювання мовленнєвої активності учнів при виконання вправ. Другий етап – репродуктивний, де студенти розігрують ці фрагменти уроків; третій – продуктивний, до якого студенти готуються під час своєї самостійної роботи. Три малих групи разом розробляють та складають план-конспект власного уроку, при чому одна з груп готує початок, друга група – основну частину, і третя – заключну частину уроку і роблять презентацію певного фрагменту у формі ділової гри, в якій студенти по черзі беруть на себе роль вчителя, а решта – учнів. Четвертий етап включає обговорення та аналіз проведеного "уроку", оцінку та висновки за результатами гри.

Таким чином, використовуючи можливості новітніх технологій і методів навчання в умовах кредитно-модульної системи, у викладача з'являється можливість активізації пізнавальної діяльності студентів, мотивації та стимулювання майбутніх спеціалістів до початкової діяльності, моделювання професійних вмінь майбутнього спеціаліста, розвиток творчості та критичного мислення, формування креативності та компетентності.

Використання інтерактивних форм проведення занять дозволяє не тільки аналізувати та контролювати процес формування знань, а також створити умови для удосконалення навичок самостійної роботи для забезпечення потреби навчатися протягом всього життя.

## **Література**

1. *Прокопенко І.Ф., Євдокимов В.І.* Педагогічні технології: Навчальний посібник. – Харків: Колегіум, 2005

2. Промету О., Пироженко Л. Сучасний урок: Інтерактивні технології навчання. – К., – Видавництво А.С.К., 2004

3. Scrivener J. Learning Teaching: a guidebook for English language teaching. Heinemann, 1994.

**Shamanova N. Ye. The Implementation of the Update Interactive Teaching Technologies as the Means of Improving Effectiveness of the Educational Activity**

*The peculiarities of implementing update interactive technologies into teaching practice have been analyzed. Such teaching techniques as interactive lecture, round-table discussion, role-play simulation game are illustrated on the basis of the course "Methods of teaching foreign languages at secondary school".*

**Key words:** *update teaching technologies, interactive lecture, role-play simulation game, round-table discussion.*